

Bohoslužby v Javorníku 12.března 2017

Mt 17,1-9

Milé sestry, milí bratři, víra potřebuje občas posílit. Být učedníkem Ježíšovým stojí nějaké síly a člověk potřebuje pro svou činnost někde čerpat. Jistě to sami známe ze svého života. Být učedníkem je nádherná věc, ale jen z toho samotného pocitu se žít nedá. Potřebujeme povzbuzovat, posilovat, abychom časem nezjistili, že z víry se stala jen nějaká formalita.

Ježíšovi učedníci se nacházeli ve zvláštní situaci. Možná by se dala označit za mírný chaos. Nejprve zástupně za ně Petr vyznal, že Ježíš je ten očekávaný Mesiáš. Je ten Syn Boží, který má přijít a obnovit všechno. Záhy ale začne mluvit o kříži. A to nejen o svém, ale také o kříži, který mají brát na sebe jeho učedníci. Mesiáš, náprava všech věcí, kříž, zapření sebe sama. To se spolu moc nesrovnává, nejde to dohromady. Ani se to hezky neposlouchá. Jejich srdce se zapálilo úžasným poznáním, že Ježíš je skutečně ten pravý, a následně se zchladilo pochybností, proč tolik mluví o cestě kříže. Radost je střídána pocitem smutku, možná i zklamáním. Je zde něco, co se těžko přijímá, co nezapadá do představy vysvobození Božího lidu, co se neslučuje s očekáváním, které člověk od svého následování má. Určitě si to sami umíme představit i v našich životech. Přijímáme Ježíše a cestu následování s jistým očekáváním. To není nic špatného, to je zkrátka přirozené. Vždyť Ježíše přijímáme jako někoho, kdo přináší naději našemu životu. Očekáváme jeho působení, očekáváme, že se něco změní k dobrému. Jenže ono to tak kolikrát vůbec být nemusí. Nezmění se navenek skoro nic. Nepřijde rychlé proměnění naší situace. Spíše přijdou nové problémy a situace, které člověk dřív neznal. Když jsem uvěřil, začal jsem chodit do kostela. Bylo to pro mě důležité. Časem se ale vyskytl jeden problém. Co s rodinnými víkendy? Někam jsem jeli a najednou jsem musel řešit, že v neděli chci být ale také na bohoslužbách, což může komplikovat naši možnost se někam přesunout nebo podívat. Ale to je jen takový malý problém, který se může vyskytnout a dřív ho člověk neřešil. Přicházejí ale i ty větší, které se týkají samotného uspořádání života, týkají se vyrovnávání se s tímto světem. Když je člověk čerstvý křesťan, je plný nadšení a energie, to mu pomůže překlenout mnohé problémy, vyhnout se otázkám, které je třeba vyřešit. Ale časem se k nim musí vrátit a to může být problém. Tak jako pro učedníky bylo těžké vyrovnat se s tím, že náprava všech věcí vede cestou Ježíšova kříže.

Do této situace přichází událost, která má být pomocí k porozumění Ježíšově cestě. Nejprve se učedníci setkávají s Ježíšovou slávou. Na hoře dojde k jeho proměnění. Nestojí před nimi ten poutník, který má před sebou nejen mnoho práce s nemocnými a senzacechtivými zástupy, ale míří do Jeruzaléma, kde jej čeká utrpení. Stojí před nimi Boží Syn ve své slávě. Tvář mu zářila jako slunce, roucho měl sněhově bílé. Zářící tvář připomíná Mojžíše, když se vrátil z hory Sinaj, kde obdržel Zákon. Zářila z něj Boží sláva. Oslnivě bílé roucho také ukazuje k Bohu, k jeho čistotě, svatosti. Není tedy pochyb, že Ježíš je opravdu Mesiáš, je ten, kterého poznali a vyznali. Vzdor tomu, co je před ním, je ten, který má přinést obnovu Božího lidu. Učedníci však nepoznávají jen Boží slávu. Ježíš se setkává s Mojžíšem a Eliášem, dvěma významnými postavami dějin Božího lidu. Přítomnost Ježíše v této společnosti ukazuje na povahu jeho díla. Ježíš kráčí v jedné linii s těmito dvěma, tedy v linii Zákona a proroků. Oni se k němu přiznávají, tvoří jeden celek. Ježíš nestojí někde mimo, není to jiná cesta k Hospodinu. Je to pokračování toho, co Bůh začal a co mohlo být poznatelné v Zákoně a bylo připomínáno v prorocích. Když tedy mluví o kříži a utrpení, není to odbočka někam jinam, ale má to své opodstatnění. Skrze Mojžíše a proroky je možné této Ježíšově cestě porozumět.

Proměnění Ježíše na hoře má pro učedníky význam v jejich poznávání Ježíše a utvrzení se v cestě následování. Zdá se, že v tuto chvíli to moc nechápou. Když se zjeví Mojžíš a Eliáš, Petr se chopí iniciativy a navrhuje postavit stany. Je to důležitá vsuvka do tohoto příběhu. Ukazuje nám, jak Petr pochopil význam své přítomnosti u této události. Řeší stany, řeší, jak zajistit Ježíšovi a jeho společníkům určitý servis. To je skutečně pozoruhodný moment. Petr je tam společně s Jakubem a Janem, tedy dalšími dvěma učedníky, kteří k Ježíši patří nejdéle. Na jednu stranu se to hodí, že každý může udělat jeden stana bude vše dříve hotovo. Ale na druhou stranu tito tři patří k jakýmsi oporám ostatních učedníků. A všem jim řekl při jejich povolání, pojdte za mnou, Petrovi pak ještě zvlášť, že z něj učiní rybáře lidí. Povolává je jako svědky svého díla, jako ty, kdo se stávají jeho součástí. Nebere je tedy jako pracovní sílu, ale jako ty, kdo mají sledovat, aby vydali v pravý čas své svědectví.

Vsuvka o stavění stanů se dotýká i nás. Můžeme si představit, kolikrát se také míváme s Ježíšovým záměrem. Snažíme se obrazně spíše stavět ty stany, než naslouchat a být svědky. To znamená, že přemýšlíme o tom, jak zajistit, aby tu měl Ježíš nějaké místo, kde se schová, kde bude přebývat, myslíme na technickou stránku jeho díla, ale zapomínáme na tu svědeckou. Nejsme parta kolem kostela, sdružení, které má zajistit jeho fungování, ale jsme těmi, kdo mají naslouchat Ježíšovu slovu a předávat ho dál, dosvědčovat jeho pravdivost. K tomu nás Ježíš povolal. Nejsme zde proto, abychom se na prvním místě starali o církevní strukturu, její fungování či efektivitu, ale abychom do toho světa přinášeli svědectví, že v Ježíši Kristu se naplňuje cesta obnovy nejen Božího lidu, ale celého stvoření. Samotný fakt, že někde stojí kostel a má na sobě cedulku, že patří naší církvi, spásu lidem nepřinese. To dokáže jen Boží slovo, o kterém smíme svědčit, že mění i naše životy.

Do Petrových úvah o stanech zazní Boží hlas. Petr tak poznává, že jeho úvahy nešly nejlepším směrem. Vždyť ho ani nenechal domluvit. Ten oblak navozuje dvojí asociaci. Nejprve si můžeme vybavit křest Ježíšův v Jordánu. Tam také zazněl hlas z nebe a označil Ježíše svým Synem. Vše se tedy odvíjí tak, jak má. Sám Bůh přichází do této společnosti a tím rozptyluje všechny pochybnosti nad Ježíšovým dílem. Co Ježíš koná, koná podle Boží vůle. Je nyní na učednících, aby hledali onu souvislost mezi dílem Ježíšovým a slovy Zákona a proroků. Boží hlas jim dal pevný základ, Ježíš je Boží Syn a koná dílo spásy. To je tedy první věc, která napadne spíše nás, neboť učedníci sami nejspíš svědky Ježíšova křtu nebyli a mají tuto událost jen zprostředkovanou. Do jisté míry zprostředkovaná je i zkušenost s druhým možným pochopením oblaku a hlasu Hospodina. Je to zkušenost Mojžíše, který je nyní vlastně také přítomen. Když Boží lid přišel pod horu Sinaj a Mojžíš dostával Zákon, bylo to podobné jako teď. Přišel oblak horu zakryl. A všichni lidé se klaněli, měl ale také strach, protože Hospodin sám jim říkal, aby se nesnažili proniknout na horu, kde bude s Mojžíšem mluvit, jinak zemřou. Proto Petr s ostatními reaguje, jak reaguje. Sotva zazní Boží hlas, padají tváře k zemi. V ten moment se děje něco docela důležitého. Když se znovu zvedají, vidí jen Ježíše, který říká, že se nemají bát. I zde se ukazuje běh Ježíšova díla. Mnoho okolností je zde podobných jako u setkání Hospodina s Mojžíšem na hoře Sinaj. Jde o počátek cesty, jde o Zákon, pravidla této cesty. Hora Sinaj je důležitým místem na cestě do zaslíbené země. Je v tu chvíli vrcholem zjevení Boží péče o jeho lid. Hora proměnění Páně je také důležitou zastávkou na Ježíšově cestě. Jde do Jeruzaléma, kde se má naplnit Boží plán spásy. Zároveň je to místo zlomu, kdy učedníci poznávají Ježíšovu výjimečnost, potvrzuje se jeho Mesiášství. Hora je tak počátkem něčeho nového. Dává učedníkům pro další život pravidla, která vycházejí ze Zákona a proroků. Tolik tedy k podobnostem. Je zde ale také zásadní rozdíl. Na hoře Sinaj byl jen Mojžíš. Přítomnost ostatních znamenala jejich smrt. Ti byli odkázáni jen na prostřednictví Mojžíše. Sami před Boží tvář nemohli. Na hoře proměnění je ale přítomen Ježíš. To je výrazná změna. Díky němu zde mohou být i učedníci. Zákon sám neumožnil člověku přijít před Boží tvář, aniž by riskoval život. Ježíš tuto přítomnost člověka před Boží tváří umožňuje. Smíme k Bohu přicházet. Mojžíš a Eliáš jsou zástupci prostředníků, kteří nesli strach člověka před Bohem. Ježíš tento strach snímá. Jakmile se jich dotkne, oni se přestávají bát a vidí už jen jeho samotného. To je důležitý moment na cestě jejich následování. Ježíš se stejně jako Mojžíš a Eliáš stává jakýmsi prostředníkem mezi Bohem a člověkem. Je ale prostředníkem, která přináší pokoj, snímá pouta strachu. A tak se učedníci nemají čeho bát, i když je čeká cesta, která není zrovna jednoduchá. Pokračování zákona a proroků je Ježíš se slovem milosti.

Potřebujeme v našem životě víry posilu, takovou horu proměnění jako učedníci. Můžeme ji nacházet třeba v tomto předvelikonočním období. Není to sice cesta nikam na horu, spíše do vlastní hlubiny, ale má stejný význam. Poznáváme, kdo je Ježíš, utvrzujeme se v tom, že jeho oběť platí i pro naše životy. Uprostřed různých zkoušek, zklamání, pochybností o Božím díle, se můžeme pohledem k Ježíšovu kříži přesvědčit, že toto dílo je skutečné, není prázdné, ale může naplnit náš život. Horou proměnění se tak stává Golgota, místo, kde Ježíš trpěl na kříži. Ale právě v tomto utrpení se zjevila jeho sláva, se kterou k nám znovu a znovu přichází a vyzývá, abychom zase znovu vstali a již se nebáli. Vše, co nás děsilo, zůstalo na jeho kříži.

Pane Ježíši, zjevil jsi svým učedníkům svou slávu. Prosíme tak, dej i nám, ať v tomto období postu smíme vidět na kříži tvou slávu, kterou jsi vykoupil náš život.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }